

Vuoden terveystiedonopettaja 2023

Terveystieto – eväitä kohti tervettä työelämää

Teksti: Tuija Smolander

Vuoden terveystiedon opettajaksi valitseminen yllätti positiivisesti, kiitos siitä minua ehdottaneelle kollegalle ja Liito ry:lle.

Jäin vuoden alussa eläkkeelle Stadin ammatti- ja aikuisopistosta Työkyvyn ja hyvinvoinnin opettajan virasta. Nyt tunnustuu merkitykselliseltä pohtia tässä kirjoituksessa omia tuntemuksia ja ajatuksia opettajuudesta ja terveystiedon opetuksesta ammatillisessa oppilaitoksessa.

Opettajana

Tällä hetkellä taaksepäin katsottuna opettajan työ on ollut jatkuvia muutoksia ja uudistumista. Tästä on seurannut opetuksen kehittämistä, kursseja, koulutuksia, tutkimusten ja terveystieteen loputonta seuraamista. Olen useita kertoja työstänyt ja muokannut materiaaleja terveystietoon, kokeillut erilaisia toteuttamis- ja työtapoja. Ja saanut myös muuttaa näkemyksiäni uuden tiedon valossa. Opetussuunnitelmakin on uudistunut useaan kertaan.

Positiivista voimaa työntekoon ovat antaneet, se tärkein, tietysti opiskelijat. On ollut palkitsevaa, kun on herättänyt innostuksen ja mielenkiinnon käsiteltävään asiaan tai opiskelija on oivaltanut jotain uutta ja onnistunut. Työntekoon ja työssäviihtymiseen ovat vaikuttaneet mukava työyhteisö, avoimuus, työjärjestykseen vaikuttaminen, keskusteleminen työilmapiiri. Siksi jaksoin tehdä tätä työtä, ja innostostua/yllätyä ja kehittää opetustani sekä muokata materiaalejani vielä viimeisinä työssäolokuukausina.

Terveystieto ammatillisessa koulutuksessa

Terveystieto kuuluu osana Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen kokonaisu-

teen 2 osp. Koulutuksen järjestäjät vastaavat ja suunnittelevat sen järjestämisestä oppilaitoksissa. Siksi toteutustavat vaihtelevat oppilaitoksittain. Suhteessa opetussuunnitelman tavoitteisiin ja sisältöihin tuntimäärät ovat järkyttävän pieniä.

Muutos on osa opettajan arkea

Opettaminen, se opettajan tärkein työ ja tehtävä on ollut parasta, balsamia opettajuudelle. Toisinaan myös haastavaa ja raskasta. Välillä arjen pirstaleisuus toi tunteen, että pyörii ympyrää kehällä, jossa vuorottelevat: päiväopetus, pajaopetus, omapolkulauset, verkko-opetus, kielitietoinen opetus, iltaopetus, jatkuvalla haualla pongahtelevat opiskelijat, arvioinnit, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, uusi tietokoneohjelma, organisaatiomuutos, strategiapäivitys... Osa tästä listasta palvelee työelämää ja antaa opiskelijalle mahdollisuuksia toteuttaa omaa ammatillista polkuaan.

Punaisena lankana on vain pitänyt muistaa, ettei piiloudu akateemisuuden viitan alle vaan etsii tapoja, joilla konkretisoida opetusta lähelle opiskelijan elämää, pitää opetuksen raikkaana.

Haasteet

Haasteita opetukseen ammatillisella puolella tuovat suuren opiskelijajoukon monenlaiset erityistarpeet ja vaihtelevat lähtötilanteet, kuten esim. suoraan peruskoulusta tulleet, lukion keskeyttäneet, aikuiset alanvaihtajat, toista tutkintoa opiskelevat ja maahanmuuttajataustaiset opiskelijat. Viime vuosina on myös korostunut opiskelijoiden erilaiset terveysongelmat, jotka vaikuttavat opiskeluun sitoutumiseen. Mutta haasteet kuuluvat opettajuuteen ja tähän ammattiin, joten ei pidä kyynnistyä todellisuudesta.

Tuija Smolander

Julkinen keskustelu ammatillisesta koulutuksesta ei kohtaa arjen realiteetteja

Terveystieto on mahtava, mutta myös haastava oppiaine. Se on yleissivistystä ja kansalaistaitoa, sen pitäisi antaa eväitä kohti tervettä työelämää. Tietysti jokainen terveystiedon opettaja haluaa, että opiskelijalla olisi hyvä elämä edessä, joka sisältää paljon tarkoituksenmukaisia valintoja ja oppilaitoksesta valmistuisi sosiaalisesti itsevarmoja tulevaisuuden työntekijöitä.

Siksi julkisuudessa väläytellyt ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat leikkaukset kuulostavat melkein rikollisilta!